

REVISIÓ DE LES CAIXES NIU DE L'ANT

El dissabte, 19 de maig, Tomás Blasco, Pep Domènec i Rosa Simon, membres del grup d'ornitologia de la nostra associació, revisaren les 30 caixes niu de l'ANT instal·lades en el nostre entorn.

Enguany cal destacar que es detecta un increment de les caixes niu ocupades i amb un nombre més gran d'ous de les postes.

Per primera vegada es troba una caixa niu ocupada per la Mallerenga petita (*Parus ater*).

S'ha trobat un niu construït amb una forma i amb materials que fins ara no s'havien observat.

També es retiraren dues caixes pel seu mal estat.

Relació de les caixes niu:

Caixes buides	11
Caixes amb material	3
Caixes amb ous	9
Caixes amb polls	3
Altres	4
Total	30

Actualment el grup d'ornitologia té en projecte realitzar un taller de construcció de caixes niu amb voluntaris.

Així es miraria de substituir les actuals caixes niu que hi ha instal·lades en el nostre entorn i que, amb els anys, s'han anat deteriorant.

S'està estudiant la possibilitat de compra de kits amb les peces de fusta ja tallades, això facilitaria la feina i només caldria muntar-les.

Si així s'acorda, caldria anunciar-lo i realitzar-lo abans del proper hivern, per poder-les tornar a instal·lar abans de la propera primavera.

Acompanyem com sempre aquest full informatiu amb un document, el número 193 dins de la col·lecció, que porta el títol "Herbes remeieres".

Hem confeccionat aquest document amb un article i una entrevista publicades per Ester Estela al diari digital Vilaweb.

El primer article, amb el títol "Les vint-i-cinc herbes remeieres més freqüents: quines propietats tenen?" és una breu descripció de les característiques i propietats medicinals de 25 herbes remeieres triades per l'autora.

El segon text és una entrevista a Valentí Serra i Fornell, religiós i doctor en història, que ha publicat diversos estudis sobre l'ordre dels caputxins i, relacionat amb la vida als monestirs, sobre l'horticultura i les herbes

remeieres tradicionals.

A continuació reproduïm una entrevista realitzada al mateix personatge, publicada anteriorment al diari Ara.

Fra Valentí Serra: "Amb la crisi, s'està retornant a les herbes remeieres"

Fra Valentí Serra (Manresa, 1959) recull al llibre 'Els caputxins i les herbes remeieres' les receptes terapèutiques naturals que l'orde ha anat recopilant durant segles d'assistència a les necessitats de salut dels ciutadans

SARA GONZÁLEZ 20/08/2012

Fill de pagès, fra Valentí Serra ha begut de la tradició dels remeis terapèutics amb herbes pròpia dels religiosos caputxins. / PERE TORDERA

A la biblioteca del convent dels caputxins de Sarrià hi ha una advertència en llatí que avisa que qui gosi robar un llibre anirà a l'infern. Fra Valentí Serra treu el cap entre prestatge i prestatge. De jove l'amoïnava si tindria prou pèl per a una espessa barba. En té, ben blanca, i contrasta amb l'hàbit marró d'estamena, caputxa punxeguda i amb corda nuada a la cintura propi dels frares caputxins. Fill de pagès i historiador, ha begut del llegat caputxí de les herbes remeieres.

Què em puc prendre per a aquest mal de cap que tinc?

No sempre cal recórrer a l'aspirina. És un gran medicament, molt útil, i de tant en tant hi hem de recórrer. Però per a un simple mal de cap el marduix és una herba molt eficient. També ho és per al mal d'orella.

¿Les herbes poden ajudar a curar o alleugerir qualsevol mal?

Serveixen per als mals menors de la vida quotidiana: mal de ventre, de cap, ferides... Les plantes són unes criatures de Déu que ens acompanyen tota la vida i tenen uns principis actius que, si es coneixen, en podem treure molts recursos per viure una vida més saludable i amb més harmonia amb el món natural. Quan es tracta d'un mal menor, no sempre cal recórrer a un medicament farmacèutic, més eficients però més agressiu per a l'organisme.

Us apliqueu aquest criteri?

I tant, prenc herbes cada dia al matí en dejú. A l'hivern, serpoll, que protegeix el sistema respiratori i ajuda a evitar infeccions pulmonars. I a la primavera, herbes que ajuden a regular la tensió. Tot i això, s'ha de saber que no se'n pot fer un abús, de les herbes. Cal conèixer-les.

I on poden trobar-se les herbes remeieres de les receptes del llibre?

El 95% de les que cito al llibre són plantes d'ús quotidià a l'abast de tothom i de fàcil discerniment. A més, hi ha herbes que ja utilitzem en la nostra gastronomia que també tenen un ús mèdic i terapèutic. Com es mengen els bolets al teu poble?

A la brasa.

I què hi poseu?

All i julivert.

Doncs no només s'hi posen per donar bon gust, sinó perquè són dos contraverins que es feien servir per prevenir mals de panxa. Hem perdut l'origen, però es van introduir a la dieta per això. Com la farigola, que és un gran protector d'estómac.

Els ungüents són fàcils de fer?

Hi ha plantes que tenen principis actius potents i que són de més difícil aplicació i, per tant, requereixen un expert. Altres ungüents són senzills, com el del bon samarità.

Com es fa?

Amb oli i vi barrejat amb farigola, romaní, espígol i ruda. Al final s'hi afegeix alcohol o aiguardent. Es bull tot, o bé es deixa macerar 21 dies a sol i serena. Ben fregat sobre la pell és un fantàstic analgèsic per a contusions, ferides i dolors reumàtics. Jo sempre en tinc. És útil, pràctic i molt econòmic.

Les herbes tornen a estar de moda?

En aquests moments de crisi, de replantejament i de retorn a l'austeritat, s'està tornant a les herbes. La situació econòmica en deu haver estat el detonant, però la gent ja fa temps que es mostra reticent a la ingesta sistemàtica de moltes pastilles si no és que hi ha alguna cosa greu. Les herbes són bones per a la salut i també per a l'economia. A més, en comptes de tenir plantes inútils a casa, pots plantar herbes remeieres i tenir-les al balcó.

Què uneix els caputxins i aquest tipus de teràpia?

El llibre, que recull receptes dels segles XVII, XVIII i XIX, forma part de la tradició mèdica, terapèutica i assistencial dels frares caputxins. Van entrar a Catalunya en temps difícils i van ser molt pròxims al poble a través del servei i l'assistència davant els episodis d'epidèmies i pestes. Així es van anar acreditant com a experts de les herbes remeieres. Això es va reforçar quan van entrar a l'orde frares de famílies d'apotecaris catalans i gent procedent dels estaments rurals bons coneixedors dels remeis populars i casolans.

Què en queda de tot això?

Fins no fa gaires anys quedaven antics frares que eren invocats, i ara, amb la publicació del llibre, s'ha refrescat una memòria que d'alguna manera estava adormida i hi ha gent que m'atura i em consulta. De vegades es confonen i em pregunten pel temps perquè associen la meua imatge a la del frare del temps.

I què hi diu?

Tampoc vull decebre. Així que miro el cel i intueixo. Però sempre adverteixo: Déu sobre tot.

¿Cal una dosi de fe perquè les plantes remeieres facin efecte?

Hi ha plantes que tenen uns principis actius verificables científicament. És cert que hi ha una sèrie de remeis arcaics que procedeixen d'una època en què es barrejava medicina i curanderisme, i requerien una mica de bona fe pel fet que les plantes les conreés i fossin recomanades per un religiós. Ara, si un malalt té ganes de curar-se, confia en els metges i té una bona dosi de fe avançar molt millor.

molí de vent inaugurat recentment a Pujalt.

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 111 dins de la col·lecció, que porta el títol “Energies”.

Es tracta de textos, informacions i articles d'opinió, recollides del diaris El Punt Avui, El Periódico i La Vanguardia, i dels diaris electrònics Vilaweb i El nacional.cat. Publicades des de finals del 2017 i la majoria el mes de maig d'enguany, tracten sobre les energies renovables, especialment l'eòlica, i les regulacions actuals així com el cas del Castor.

A continuació reproduïm un text extret del web de Viure de l'aire, de l'empresa Eolpop, promotora del

S'instal·la a l'Anoia (Pujalt) el primer molí d'iniciativa ciutadana de l'estat

Viure de l'Aire del Cel”, projecte col·laboratiu d'energia eòlica, encara obert a la participació, instal·larà la setmana vinent un molí de 2,35 MW per donar electricitat a 2.000 famílies.

Pujalt, 16/11/2017

El primer aerogenerador que es construeix a Catalunya després de molts anys i l'únic impulsat de manera participada per la ciutadania de tot el territori espanyol està molt a prop de començar a girar. Eolpop pretén, com Som Energia, demostrar que la ciutadania pot generar energia d'una altra manera, no només amb fonts renovables, sinó també de propietat compartida, en mans de la gent.

El projecte del molí de vent de Viure de l'Aire del Cel (www.viuredelaire.cat), que s'instal·larà al terme municipal de Pujalt (Alta Anoia), va ser endegat per Eolpop l'any 2009. Les obres han arribat al punt en que estan ja preparades per que arribin en els propers dies els components de l'Enercon E-103. Enercon anomena als seus molins Wind Energy Converters (WEC), traduïble com a Convertidor d'Energia Eòlica, un terme més científicament correcte que el més estès d'aerogenerador.

Aquesta setmana es dedicarà al muntatge i preparació de la grua que ha de fer l'acoblament del conjunt. La grua té una ploma de més de 100 m, que permetrà aixecar les parts del molí adequadament.

La torre del molí, d'uns 80 m d'alçada, arribarà dividida en 4 parts de diferent longitud, 4 parts més formaran part de la góndola o “nacelle”, que són els noms amb que es coneix la part superior del molí que recull el generador i el rotor. Per últim, cadascuna de les 3 pales, de més de 50 m de llarg arribaran per separat. D'altra manera les seves dimensions farien que no poguessin circular per les carreteres.

Un cop al lloc un equip especialitzat trigarà una setmana a muntar totes les parts i poc després, el molí podria estar fent les primeres proves de funcionament.

Si voleu formar part del projecte podeu reservar les vostres participacions a través de la web www.viuredelaire.cat

Festa inauguració 06/Mai/2018

17è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

A continuació donem les solucions amb els noms correctes de les vuit espècies corresponents a les fotografies del gener a l'abril (el nom científic i els populars en català, castellà i anglès).

Foto nº 1: *Charadrius dubius*
Little Ringed Plover

Corriol petit
Chorlitejo Chico

Foto nº 2: *Cuculus canorus*
Common Cuckoo

Cucut
Cuco Común

Foto nº 3: *Anser brachyrhynchus*
Pink-footed Goose

Oca de bec curt
Ánsar Piquicorto

Foto nº 4: *Fulica americana*
American Coot

Fotja americana
Focha Americana

Foto nº 5: *Ammomanes deserti*
Desert Lark

Terrerola del desert
Terrera Sahariana

Foto nº 6: *Falco vespertinus*
Red-footed Falcon

Falcó cama-roig
Cernícalo Patirrojo

Foto nº 7: *Turdus pilaris*
Fieldfare

Griva cerdana
Zorzal Real

Foto nº 8: *Larus cirrocephalus*
Grey-headed Gull

Gavina cap-grisa
Gaviota Cabecigrís

Reproduïm les dues fotografies de l'abril i, a sota, la nota d'en Sergi Sales, amb les solucions.

Les solucions:

Griva cerdana (*Turdus pilaris*) –Bèlgica. A pesar de la qualitat de la foto, es poden veure els seus principals trets característics: esquena llisa de color ocre, pigallat dens al pit sobre color cremosos....

Gavina cap-grisa (*Larus cirrocephalus*)- Gàmbia. Gavina típica africana però citada a Marroc, Israel, Tunísia, Canàries i Sud de la Península. Fàcil d'identificar pel patró alar, cobertores més fosques que en gavina vulgar, infracobertores fosques i característic panell a la punta de l'ala, amb taca negra gran amb dues evidents taques blanques. Adjunto una altra foto.

Recordo que en casos com aquest pot ser molt útil l'ús del sp. que et dona segur 1 punt.

Sergi Sales

CLASSIFICACIÓ DEL 17è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ D'AUS

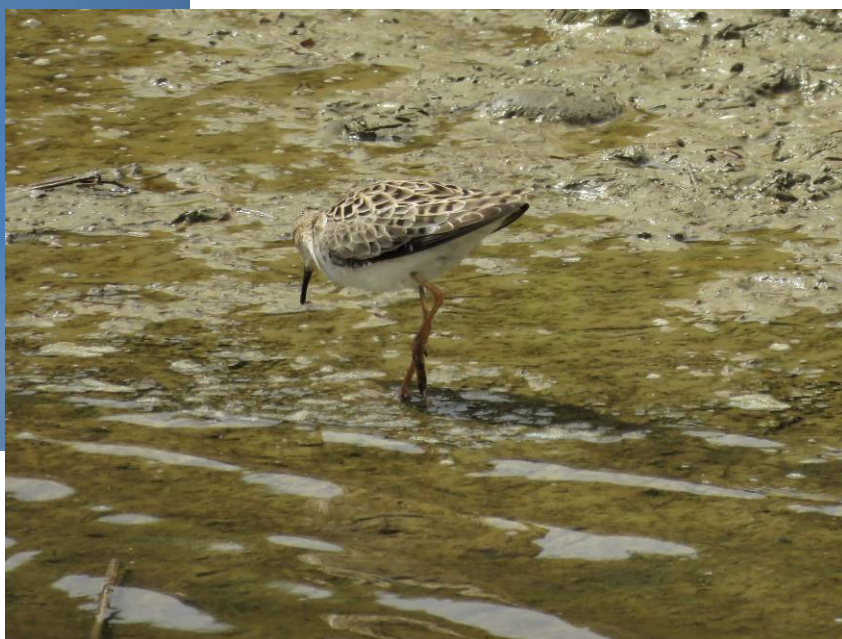
Publiquem ara la classificació del 17è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus, comptant només la puntuació corresponent a les vuit fotografies corresponents als mesos de gener, febrer, març i abril, i a la primera prova extra.

15,68 PUNTS:	Marc Pérez
15,52 PUNTS:	Enric Morera Israel Estopà Lluís Estrada
14,36 PUNTS:	Núria Rodríguez
14,20 PUNTS:	Sandra Morujo
13,68 PUNTS:	Jaroa López
13,04 PUNTS:	Marc Collado/Sandra de la Fuente
12,96 PUNTS:	Eva Reñé
12,28 PUNTS:	Francesc Capdevila
11,26 PUNTS:	Albert Soteras
10,28 PUNTS:	Pep Domènech Vicenç Roig
10,20 PUNTS:	Lisandro Osorio
6 PUNTS:	Rosa Simon Jaume Duaigües

Sergi Sales, l'encarregat del concurs

A continuació reproduïm les dues fotografies corresponents al mes de maig, a les quals es podia respondre fins el 31 de maig.

LLISTA DE PRIMERES OBSERVACIONS D'AUS ESTIVALS

Com anem informant des de finals de l'hivern i principis de primavera, una de les activitats que realitza cada any el grup d'ornitologia és la llista de les primeres observacions d'aus estivals. Es tracta de recollir la primera observació de cada espècie dels diversos observadors locals.

Podeu comunicar les vostres observacions (espècie, dia, hora, lloc i observadors) al grup d'ornitologia.

Algunes de les espècies observades en anys anteriors i de les quals encara no s'ha rebut cap comunicació són: Àguila marcenca, Tórtora, Siboc, Mosquiter de passa, Corriol petit i Tallarol de garriga.

També podeu aportar les dades d'altres espècies d'aus estivals encara que ja en tinguem alguna comunicació.

Per a comunicar-ho veniu a les reunions d'ornitologia, també podeu donar les dades a un membre del grup o ho podeu enviar per correu

electrònic a l'adreça de la nostra associació: ant.laformiga@gmail.com

Després, com cada any, es publicarà la llista de primeres observacions d'aus estivals a Torrelles de Llobregat en aquest full informatiu.

EUROPEAN CLEAN UP DAY

El diumenge, 13 de maig, al matí, uns quants voluntaris membres de l'ANT participaren en la jornada de neteja de l'entorn natural de la font de can Coll.

En aquesta iniciativa de l'àrea de medi ambient de l'Ajuntament, dins de la campanya a nivell europeu "European Clean Up Day", també hi participaren membres de l'ADF, Protecció Civil i altres voluntaris.

Després de recollir els residus de l'entorn de la font de can Coll, es va continuar amb el torrent fins a la zona escolar i les vores de la variant fins a la zona esportiva.

A continuació reproduïm la nota informativa publicada al web municipal.

Èxit de participació en l'European Clean Up Day

El passat diumenge 13 de maig, més de 25 persones es van sumar a la trobada per netejar els espais bruts i degradats del poble

16/05/2018

En el marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, es va celebrar simultàniament a molts municipis i ciutats d'arreu d'Europa la jornada 'European Clean Up Day'. El passat diumenge 13 de maig, Torrelles no va deixar passar l'oportunitat d'afegir-se. En total, 26 veïns i veïnes es van sumar al repte de netejar els espais més bruts i degradats del poble.

La trobada va ser tot un èxit i es van poder recollir molts residus als voltants de Torrelles. En finalitzar la jornada, s'havia omplert d'escombraries un camió, 10 saques grans i 25 saques petites. La Regidoria de Medi Ambient, qui va coordinar l'activitat, va valorar molt positivament la implicació de les persones participants i va recordar la

importància de cuidar l'entorn i no abocar-hi residus.

La jornada també va comptar amb el suport de l'Associació Naturalista Torrellenca La Formiga, l'ADF de Torrelles i Protecció Civil.

APROFITAMENT ALIMENTARI AL PARC AGRARI

Ens fem ressò d'una de les moltíssimes activitats que realitza la Fundació Marianao de Sant Boi de Llobregat.

En aquest cas es tracta de l'aprofitament de productes agraris, mitjançant voluntaris. Aquests es subministren a diverses entitats socials.

Reproduïm la nota informativa del butlletí de la Fundació Marianao a continuació.

Contribuim a la lluita contra el malbaratament alimentari

7 de maig de 2018

Joves de diferents projectes de la Fundació Marianao han participat en espigolades en camps del parc agrari per collir aliments que s'aprofitaran a entitats socials.

La Fundació Marianao se suma a la lluita contra el malbaratament alimentari col·laborant amb Espigoladors, organització sense ànim de lucre que lluita contra el malbaratament alimentari alhora que empodera a persones en risc d'exclusió social d'una manera transformadora, participativa, inclusiva i sostenible.

Des d'Espigoladors organitzen espigolades per recollir directament del camp els aliments que no es poden vendre per raons estètiques, per excedents de producció o per que la fruita està madura i el consumidor ja no la compra i els canalitzen a entitats socials.

Joves del Programa de Formació i Inserció (PFI), d'Ambaixadors de la bona alimentació i de l'Aula Taller de la Fundació Marianao han participat en diverses espigolades a diferents camps del Parc Agrari del Baix Llobregat durant els mesos de març i abril.

La valoració tant per part dels joves com del responsable dels espigolaments ha estat molt positiva i convidem a altres grups a participar d'aquesta experiència tant enriquidora!

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES DE L'ABRIL DEL 2018

Podeu fer-nos arribar les vostres observacions ornitològiques del nostre entorn. Cal donar les següents dades: espècie, nombre d'exemplars, data, hora i lloc de l'observació.

Enganyapastors (*Caprimulgus europaeus*) (3 ex.) escoltats al raval Torrelletes.
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 21,30 hores.
Observadors: Rosa Simon, Pep Domènech, Tomás Blasco, Juan Mora i Vicenç Roig

Abellerol (*Merops apiaster*) (12 ex.) observats als fils de la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 19,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Pardal xarrec (*Passer montanus*) (3 ex.) observats als horts de ca la Flora..
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 18,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Gaig (*Garrulus glandarius*) (1 ex.) + **Oriol** (*Oriolus oriolus*) (1 ex.) observats un gaig perseguint un oriol a can Querol.
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 17,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Perdiu roja (*Alectoris rufa*) (2 ex.) observats a can Querol.
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 17,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Xot (*Otus scops*) (1 ex.) escoltat cantant a prop de l'església.
Diumenge, 27 de maig del 2018, a les 6 hores.
Observador: Vicenç Roig

Corb (*Corvus corax*) (2 ex.) volant per sobre el casc urbà.
Dissabte, 26 de maig del 2018, a les 8 hores.
Observador: Vicenç Roig

Colltort (*Jynx torquilla*) (1 ex.) escoltat a Catalunya en miniatura.
Dilluns, 21 de maig del 2018, a les 8 hores.
Observador: Pep Domènech

Ànec collverd (*Anas platyrhynchos*) (2 ex.) observats volant riera avall des de can Gallina.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 20,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bosqueta vulgar (*Hippolais polyglotta*) (1 ex.) observat a can Gallina.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 20,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observat a la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 20,05 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bitxac comú (*Saxicola torquatus*) (1 mascle + 1 femella + 1 jove) observats a la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 20 hores.
Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat sobrevolant la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 19,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) (1 ex) observat a Catalunya en miniatura.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 19 hores.
Observador: Pep Domènech

Bosqueta vulgar (*Hippolais polyglotta*) (1 ex.) observat al torrent de can Balasc de baix.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 18,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Abellerol (*Merops apiaster*) (8 ex.) observats volant per sobre Catalunya en miniatura.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 17,50 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cucut (*Cuculus canorus*) (1 ex.) escoltat des del casc urbà cap el mas Segarra.
Diumenge, 20 de maig del 2018, a les 6 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 mascle + 1 femella) observats al casc urbà.
Divendres, 18 de maig del 2018, al matí.
Observadora: Rosa Simon

Puput (*Upupa epops*) (2 ex.) observats a l'Església i a cal Roca.
Dijous, 17 de maig del 2018, a les 8,35 hores.
Observador: Vicenç Roig

Corb (*Corvus corax*) (2 ex.) volant per sobre la Plana.
Dijous, 17 de maig del 2018, a les 7,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) escoltat a la Plana.
Dijous, 17 de maig del 2018, a les 7,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Mosquiter pàl·lid (*Phylloscopus bonelli*) (1 ex.) observat al parc de can Sostres.
Dimecres, 16 de maig del 2018, a les 7,40 hores
Observador: Vicenç Roig

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observat a la riera, a can Gallina.
Diumenge, 13 de maig del 2018, a les 20,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*) (1 ex.) observat a la riera, a can Gallina.
Diumenge, 13 de maig del 2018, a les 20,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Capsigrany (*Lanius senator*) (1 ex.) observat a can Gallina.
Diumenge, 13 de maig del 2018, a les 20,25 hores.
Observador: Vicenç Roig

Esplugabous (*Bubulcus ibis*) (1 ex.) observat en vol baix per sobre les Rovires.
Diumenge, 13 de maig del 2018, a les 19,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) observat portant becada a la teulada d'una casa del carrer F. Coromines.
Divendres, 11 de maig del 2018, a les 8 hores.
Observador: Vicenç Roig

Mallerenga blava (*Cyanistes caeruleus*) (1 ex.) observat entrant en un forat de teulada al carrer Sant Joan.
Dimarts, 8 de maig del 2018, a les 7,40 hores.
Observador: Vicenç Roig

Raspinell (*Certhia brachydactyla*) (1 ex.) observat al parc de can Sostres.
Dimarts, 8 de maig del 2018, a les 7,35 hores.
Observador: Vicenç Roig

Colltort (*Jynx torquilla*) (1 ex.) escoltat a can Casanoves.
Diumenge, 6 de maig del 2018, a les 20,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (2 ex.) observats a la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 6 de maig del 2018, a les 19,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Xoriguer (*Falco tinnunculus*) (1 ex.) observat fent l'aleta als camps de can Gallina.
Diumenge, 6 de maig del 2018, a les 19,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Corb (*Corvus corax*) (2 ex.) observats a la planta de compostatge.
Diumenge, 6 de maig del 2018, a les 19,30 hores.
Observador: Vicenç Roig

Papamosques gris (*Muscicapa striata*) (1 ex.) observat al camí de can Querol.
Diumenge, 6 de maig del 2018, a les 17,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Oriol (*Oriolus oriolus*) (2 ex.) escoltats al raval Torrelletes.
Diumenge, 6 de maig del 2018, al matí.
Observador: Nahuel Osorio

Oriol (*Oriolus oriolus*) (1 ex.) escoltat a can Coll.
Diumenge, 6 de maig del 2018, al matí.
Observador: Nahuel Osorio

Bernat pescaire (*Ardea cinerea*) (2 ex) observats a prop de casa seva, a can Güell.
Dimarts, 1 de maig del 2018, a les 11,30 hores.
Observador: Juan Mora

CONCA DE TREMP – MONTSEC NOU GEOPARC

El mes d'abril passat, la UNESCO va incloure dins la xarxa de Geoparcs Mundials la Conca de Tremp – Montsec. A continuació reproduïm la nota de premsa publicada al web de la Generalitat de Catalunya.

17-04-2018

La UNESCO reconeix el Geoparc Conca de Tremp – Montsec

L'organisme internacional ha aprovat atorgar el segell oficial al territori format per 19 municipis lleidatans

Conca de Tremp - Montsec es converteix en el segon geoparc del territori català, després del de la Catalunya Central, i el dotzè a l'Estat

Membres de l'Associació Geoparc Conca de Tremp-Montsec, aquest dimarts, a Tremp.

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO) ha resolt avui que la Conca de Tremp – Montsec passi a formar part de la xarxa de Geoparcs Mundials. Un geoparc és un territori reconegut per la UNESCO que compta amb un patrimoni geològic, paleontològic i miner d'importància internacional.

El distintiu de geoparc no és una figura legal de protecció sinó el reconeixement d'aquesta organització internacional a un model de gestió del patrimoni com a eina de desenvolupament local sostenible que involucra, en tot moment,

les comunitats locals.

La Xarxa Global de Geoparcs de la UNESCO comprèn 140 localitzacions en 38 països d'arreu del món. D'aquestes, 73 formen part de la Xarxa de Geoparcs Europeus i es reparteixen en 24 països, dels quals un es troba a Catalunya, el de la Catalunya Central.

El Geoparc Conca de Tremp – Montsec el formen 19 municipis de 4 comarques lleidatanes: el Pallars Jussà, la Noguera, el Pallars

Sobirà i l'Alt Urgell que, conjuntament, superen els 2.000 Km². És una àrea amb un gran valor geològic i natural, que permet explicar com es van formar serralades com la dels Pirineus. També s'hi troben altres elements que ajuden a explicar l'evolució de la vida, com per exemple, les restes fòssils dels últims dinosaures que van viure a Europa.

Roc de l'indi. Fotografia de Joan Macaya.

Per mantenir aquesta marca d'elevada qualitat, la UNESCO avaluarà cada quatre anys la gestió del territori. Això obliga a complir els objectius marcats i a apostar per un desenvolupament sostenible que beneficiï la població local.

Direcció científica

L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), dependent del Departament de Territori i Sostenibilitat, exerceix la direcció científica del Geoparc Conca de Tremp-Montsec i presta les instal·lacions del seu Centre de Suport Territorial (CST Pirineus) a Tremp. També ha col·laborat en la redacció dels aspectes científics del Pla director del projecte i en la preparació de la visita d'avaluació de la candidatura.

El director de l'ICGC, Jaume Massó, ha posat en valor que "des de fa cent anys, les universitats, els centres de recerca i la indústria d'hidrocarburs de tot el món utilitzen l'àrea de la conca de Tremp i rodalies com a laboratori natural de geologia". En aquesta línia, ha lloat el fet que el projecte del geoparc "vol utilitzar les Ciències de la Terra com a nucli per integrar els patrimonis de la zona, inclosos els naturals i els culturals" i ha expressat el "compromís" de l'Institut amb el projecte.

Revulsiu turístic i econòmic

El reconeixement del geoparc comporta formar part d'una xarxa internacional i d'un programa propi de la UNESCO, amb el consegüent impuls pel turisme i l'activitat econòmica, que beneficiarà la zona.

Així, s'afavorirà la formació dels professionals i emprenedors locals, reforçant la qualitat i la distribució dels seus productes turístics i generant noves opcions, com el geoturisme, que servirà també per promocionar els productes locals. Aquestes dinàmiques facilitaran la generació d'ocupació i el benestar de la població local i alhora es reafirmarà el seu sentiment identitari.

Segons Joan Ubach, president del Geoparc Conca de Tremp - Montsec, el reconeixement “és un revulsiu per a la zona, ja que un organisme de prestigi ha reconegut la riquesa de la Conca de Tremp – Montsec, fet que ens donarà una gran visibilitat i reconeixement internacional”.

De la mateixa manera, amb el segell de la UNESCO el territori podrà aprofitar les eines de comunicació i promoció de la Xarxa Mundial de Geoparcs, la qual cosa l'ajudarà a posicionar-se mundialment. S'augmentarà, doncs, la visibilitat que té el aquest territori tant a nivell regional com internacional, ajudant a atraure un turisme responsable i de qualitat. Es preveu que seguint una estratègia de desestacionalització es podria arribar a duplicar el nombre de visitants en 5 anys i que per cada euro invertit, el retorn econòmic per al conjunt del territori serà d'entre 10 i 20 euros.

Un laboratori natural

La Conca de Tremp – Montsec és un laboratori natural reconegut a tot el món on és possible obtenir un estudi detallat de diferents àrees relacionades amb les ciències de la terra. A més, el territori compta amb una xarxa d'equipaments on es divulga i s'interpreta aquest patrimoni.

Patrimoni paleontològic.

L'àrea alberga una àmplia representació de la vida, incloent jaciments des del Devonian al Paleogen, representats per fòssils de vertebrats, invertebrats i plantes. D'aquests registres cal destacar-ne les restes dels últims dinosaures que van viure a Europa i que han permès conèixer millor el final de la seva era. Les primeres restes de dinosaures de Catalunya es van trobar fa 100 anys durant la construcció de la presa de Tàrragona.

Patrimoni geològic.

Per la zona transcorre el perfil ECORS Pirineus que va ajudar a definir les estructures de formació de serralades de col·lisió com els Pirineus. Alhora es poden trobar altres singularitats, com l'esllavissada de Puigcercós, l'estratotip de l'Ilerdià (testimoni de l'últim mar al territori) o les formacions úniques del estanys de Basturs.

Puig Pedrós. Fotografia de Jordi Però

Patrimoni miner.

S'hi troba la primera gran central hidroelèctrica de Catalunya, la construcció de la qual va comportar una forta transformació social a la Vall Fosca. El passat miner del geoparc està relacionat amb l'obtenció de sal, calç, ciment, carbó, ferro, plom, zinc, coure i, fins i tot, urani. El territori continua sent escenari de nous descobriments, com és el cas del primer mineral descrit a Catalunya: l'Abellaïta.

Patrimoni cultural.

Les característiques del territori permeten explicar la història de la vida humana, des de la prehistòria, passant per l'època romana i l'Edat Mitjana fins a l'actualitat. Les festes de la zona (les falles o els raïers), així com la gastronomia, els productes típics de la terra i les varietats locals, com l'ovella Xisqueta, són altres reclams culturals. A més, es conserva un cel fosc d'una qualitat excepcional, reconegut com destinació turística i reserva Starlight.

Un projecte amb el territori

L'òrgan de gestió del projecte Geoparc Conca de Tremp - Montsec és una associació sense ànim de lucre, formada per tots els ajuntaments del Pallars Jussà, així com els municipis d'Àger, Camarasa i Vilanova de Meià (a la Noguera); Baix Pallars (al Pallars Sobirà), i Coll de Nargó (a l'Alt Urgell). També en són membres els consells comarcals del Pallars Jussà i de la Noguera.

L'associació compta amb el suport d'altres entitats, com l'Institut per al Desenvolupament i Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA), també dependent del Departament de TES; el Comitè Espanyol de Geoparcs; la Diputació de Lleida; l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont; la Universitat de Lleida (UdL); la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB); la Universitat de Barcelona (UB), i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

El geoparc disposa de tres seus, totes situades a Tremp. La seu científica al Centre de Suport Territorial Pirineus de l'ICGC; la seu administrativa, situada a l'Ajuntament de Tremp, i el Centre de Visitants, l'Epicentre, com a punt d'informació turística i espai de benvinguda als visitants.

NOVES PUBLICACIONS DELS PARCS NATURALS

Ens fem ressò d'una informació del Butlletí de Medi Ambient. S'han publicat unes noves guies dels parcs naturals depenents de la Generalitat de Catalunya.

26/04/2018

Els parcs naturals compten amb una nova publicació de plànols guia

La publicació va dirigida a tots aquells que es vulguin acostar a aquests espais naturals protegits i descobrir-ne els valors naturals, paisatgístics, culturals etc. Conté una breu descripció dels trets més característics i emblemàtics de l'espai, acompanyada d'una selecció de fotografies representatives dels seus valors. També inclou un mapa on s'hi detallen, entre altres, els equipaments, els elements d'interès i un conjunt d'itineraris per gaudir de la visita per a tots els públics i interessos diversos.

Els espais naturals protegits que compten amb aquesta publicació són:

el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
els Paratges naturals d'interès nacional de l'Albera i Poblet
els Parcs naturals de: l'Alt Pirineu, Capçaleres del Ter i del Fresser, Cadí-Moixeró, Zona Volcànica de la Garrotxa, Cap de Creus, Aiguamolls de l'Empordà, el Montgrí, Illes Medes i Baix Ter, Montsant, els Ports i Delta de l'Ebre.

A més d'aquests plànols guia de cadascun dels espais, i per fer una introducció al conjunt de parcs naturals de tota Catalunya, també teniu al vostre abast la nova publicació "Parcs naturals de Catalunya".

Totes aquestes publicacions les podeu trobar a qualsevol de les oficines i punts d'informació del parc natural corresponent i també a la web de Parcs naturals en format digital.

PROJECTE LIFE MEDACC

Reproduïm també una altra informació del butlletí de Medi Ambient sobre la finalització del projecte Life Medacc.

Dimecres, 25 d'abril de 2018

L'adaptació al canvi climàtic a Catalunya necessita repensar la gestió de l'aigua, dels boscos i de l'agricultura

Les conclusions finals del projecte LIFE MEDACC, desenvolupat per l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC), del Departament de Territori i Sostenibilitat, el CREA, l'IPe-CSIC i l'IRTA, alerten sobre la necessitat d'adaptar els boscos, l'agricultura i la gestió de l'aigua a les noves condicions d'aridesa que provocarà el canvi climàtic.

El projecte LIFE MEDACC arriba a la seva fi després de cinc anys de recorregut i d'haver analitzat tres conques fluvials catalanes: la Muga, el Segre i el Ter. Aquest dimarts s'han presentat a Barcelona els resultats finals i les estratègies que cal emprendre per adaptar la Mediterrània al canvi climàtic. I a Catalunya encara li resta

un llarg camí per a recórrer.

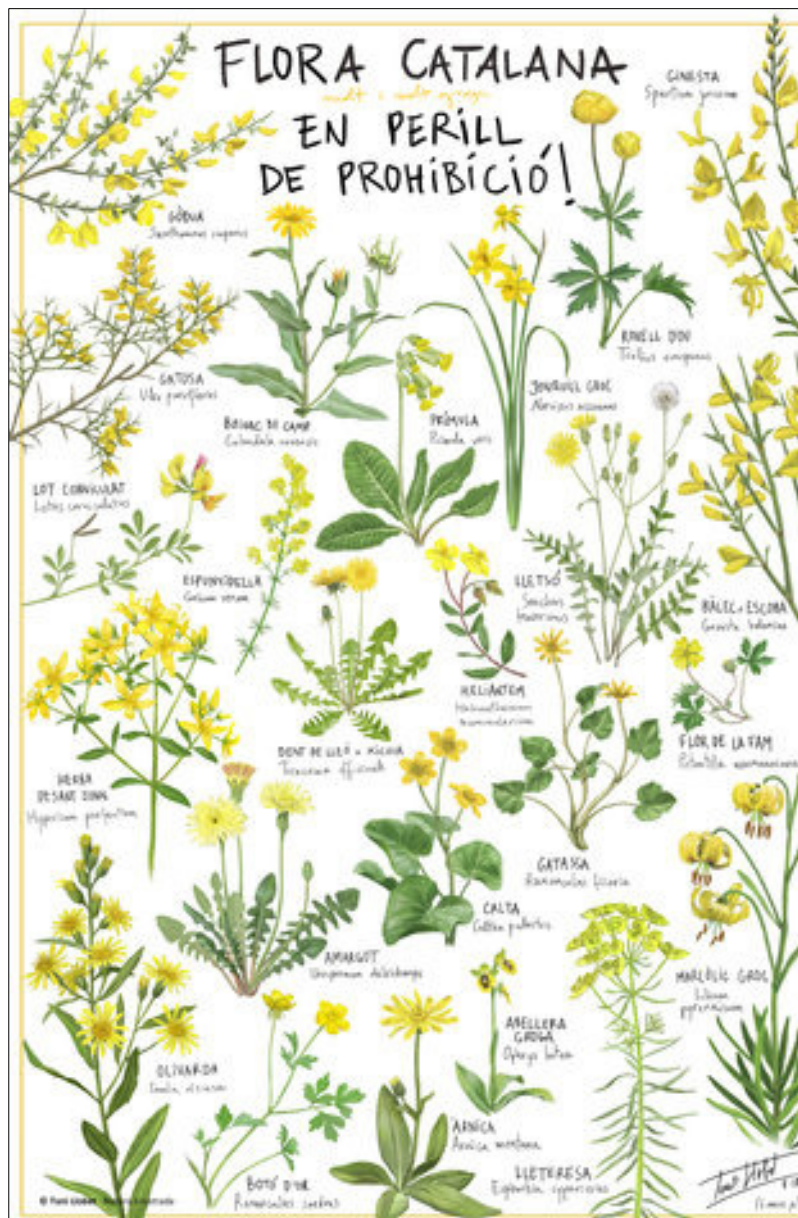
L'aigua cada cop és més escassa, no només a les tres conques, sinó a tota la Mediterrània. El projecte LIFE MEDACC ha confirmat una reducció de la precipitació, sobretot a l'estiu, amb sequeres més freqüents i intenses i més evaporació de l'aigua cap a l'atmosfera. Les tres conques estudiades han vist com els seus rius han reduït el cabal, una tendència que es mantindrà en el futur si no s'hi apliquen mesures. Tanmateix, les conques presenten particularitats que cal destacar per separat.

En el cas dels boscos, la tendència per a les tres conques és semblant. Com arreu de Catalunya, durant les darreres dècades la superfície de boscos ha augmentat en detriment de conreus i matollars.

De fet, els resultats mostren que són boscos cada cop més vulnerables a la sequera i als incendis, especialment a la Muga. Si la tendència continua, els boscos de les tres conques, i de Catalunya en general, patiran un major risc d'incendi i estaran més exposats a sequeres, plagues i altres perturbacions.

Com en el cas dels boscos, les tendències són semblants per a l'agricultura en les tres conques i a tot Catalunya. Per una banda, s'han detectat canvis fenològics en els conreus de les tres conques. Per exemple, s'ha vist que ara alguns conreus com la pomera inicien abans la seva activitat degut a les altes temperatures de l'hivern i la primavera, i veuen compromesa la seva floració per manca de fred així com la qualitat del fruit a causa dels cops de calor. Per altra banda, la reducció de les precipitacions i la major demanda hídrica ha provocat que hi hagi una disminució en la disponibilitat d'aigua, tant en quantitat com en qualitat, especialment acusada a les planes litorals de la Muga i el Ter.

NOU CARTELL DE FLORA AMB FLOR GROGA

Ha estat l'èxit del pòster anterior, Fauna catalana molt i molt groga en perill de prohibició!, el que li va donar la idea a Llobet de fer ara aquest amb plantes grogues.

En aquesta ocasió també ha pogut recuperar els dibuixos del seu ampli arxiu, reunit després d'anys de treball en la il·lustració de llibres o de pòsters –els més de trenta publicats, per exemple, en col·laboració amb la revista Presència.

El dibuixant està molt content de la rebuda popular del pòster d'animals grocs del qual s'han venut, a un preu de 5 euros, més de 1.500 exemplars. Tots els diners recollits van a la caixa de solidaritat per als presos polítics. "Voldria no haver de fer-ne més d'aquest tipus de pòsters perquè això voldrà dir que els presos són ja en llibertat", diu Llobet, que destaca el fet que "la primavera i l'esclat de flors posa encara més evidència la barbaritat de la presó".

El nou pòster, com l'anterior, s'ha pogut fer amb la col·laboració de Fotocomposició Roger de Figueres, i es podrà adquirir, també per cinc euros, en una vintena d'establiments del país.

Aquest cap de setmana ja es podrà comprar a Girona, coincidint amb Temps de Flors, a la llibreria Les Voltes i al bar +Cub.

Punts de venda dels dos pòsters. Foto: Toni Llobet.

Ens fem ressò de la publicació de dos cartells del dibuixant naturalista Toni Llobet, amb fauna i flora de color groc.

A continuació reproduïm una informació publicada al diari El Punt Avui.

Flora molt i molt groga

El dibuixant Toni Llobet recull ara en un pòster la flora de color groc

Es ven per contribuir a la caixa de solidaritat

Miquel Riera - girona - 12 maig 2018

Flora molt i molt groga. Foto: Toni Llobet.

El dibuixant Toni Llobet (Barcelona, 1975), un dels il·lustradors naturalistes més destacats del país, acaba de publicar un nou pòster solidari amb els presos polítics en el qual reuneix ara la flora catalana de color groc, tal com ja va fer, el novembre passat, amb la fauna del mateix color, amb un èxit important.

El nou pòster porta per títol Flora catalana molt i molt groga en perill de prohibició! i Toni Llobet hi ha reunit 24 espècies de plantes que floreixen amb groc, el color amb què l'independentisme reivindica la llibertat dels presos polítics.

Entre aquestes espècies n'hi ha de molt conegudes, com ara l'herba de Sant Joan, la ginesta i la gatosa, i d'altres com l'àrnica, el botó d'or i la dent de lleó o xicoia. "No hi ha la colza, reivindicada darrerament per l'independentisme per com omple camps de color groc, perquè, justament, no és una planta silvestre, sinó cultivada", diu Llobet que recorda que el groc en les plantes és un color de fertilitat amb què atrauen els insectes per a la pol·linització.

CARTELLS JA DISPONIBLES!

100% dels ingressos per a la **CAIXA DE SOLIDARITAT** d'ANC i Omnium

Els trobareu a:

- CASTELLÓ D'EMPÚRIES:** Hostal Casa Clara
- LA SEU D'URGELL:** Aubèria Natura a prop teu
- ARENYS DE MAR:** Llibreria El Setcències
- MOLLERUSSA:** Llibreria Dalmases
- TERRADELLES:** Formatgeria Mas Alba
- BARCELONA:** Oryx la botiga del naturalista, Can Costabella Agrobotiga, Bar Patagonia, Celler Espelt
- BANYOLES:** Roger Fotocomposició
- VILAJUÍGA:** Sastreria Cal Davesas
- FIGUERES:** Llibreria Sauret
- TÀRRAGA:** Restaurant + Cub
- GIRONA:** Llibreria Les Voltes
- LLANÇÀ:** SK Kayak
- SORT:** Ca la Bruixa Artesania
- VIC:** Llibreria Muntanya de llibres

Aportació a partir de 5€

FAUNA CATALANA EN PERILL DE PROHIBICIÓ!

FLORA CATALANA EN PERILL DE PROHIBICIÓ!

Amb la col·laboració de Fotocomposició ROGER, Figueres

CABALS AMBIENTALS ALS RIUS

A partir de l'1 de juny s'han implantat els cabals ambientals en alguns rius de les conques internes de Catalunya. Es preveu que aquestes mesures s'acabin realitzant a tots els rius de les conques internes l'any 2020.

A continuació reproduïm la informació del web de la Generalitat de Catalunya.

Dijous, 03 de maig de 2018

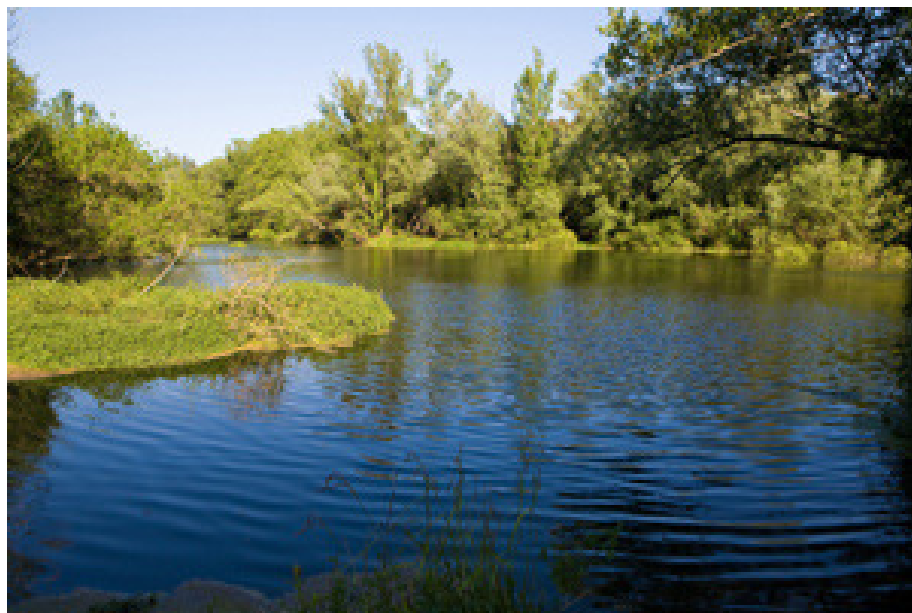
Catalunya implanta per primera vegada els cabals ambientals de manera generalitzada per a millorar l'estat dels rius

La planificació hidrològica catalana adopta com a mesura estratègica la implantació generalitzada de cabals ambientals obligatoris a tots els rius de les conques internes

Es desenvoluparà en dues fases: enguany aplicable als trams de rius protegits i a partir del 2020 a la resta de cursos fluvials

En les darreres comissions de desembassament ja s'han fixat els cabals dels rius Ter, Llobregat, Muga i Foix per a fer-los efectius a partir de l'1 de juny

Aquestes mesures incorporen les aportacions recollides durant els tràmits d'al·legacions i de participació ciutadana previs a l'aprovació del Pla de gestió i també en els acords de la Taula del Ter

El riu Llobregat en el seu tram final.

L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) implantarà, a partir de l'1 de juny, l'obligatorietat d'alliberar cabals ambientals o ecològics en el 50% dels rius de les conques internes, seguint amb les directrius que marca l'actual planificació hidrològica catalana per al període comprès entre el 2016 i el 2021 i en línia amb els objectius de la Directiva marc de l'aigua.

Aquesta implantació serà progressiva i farà possible que en l'horitzó 2018-20, s'hagi de respectar obligatòriament un cabal ecològic en el 100% dels cursos fluvials catalans. Aquesta primera implantació forma part dels objectius estratègics de la planificació dels recursos hídrics i suposarà un pas molt important en la millora de l'estat ecològic dels rius, tal com

preveu la Directiva.

El Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el passat gener de 2017 el Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya i el seu Programa de mesures, el full de ruta de la planificació hidrològica catalana per a un període de sis anys (2016-21).

A més de fixar i detallar les inversions previstes en el cicle integral de l'aigua per aquest període, quantificades en prop de 1.000 milions d'euros, la planificació hidrològica catalana també contempla mesures d'obligat compliment com la implantació de cabals ambientals en tots els trams de riu de les conques internes.

Primers cabals proposats

Precisament, l'Agència Catalana de l'Aigua, en la darrera reunió de les comissions de desembassament dels rius Ter, Llobregat, la Muga i el Foix, a més de fixar les reserves d'aigua per als propers sis mesos en aquests sistemes, ha informat dels cabals ambientals que s'hauran de complir i respectar obligatòriament a partir de l'1 de juny en aquestes conques.

Concretament, en el sistema Ter-Llobregat s'ha fixat el cabal del riu Ter, que s'haurà de respectar en tot moment, en tres trams: al Pasteral (cabal que oscil·larà entre 1,77 i els 2,22 m³/s), al seu pas per Girona (entre 3 i 3,55 m³/s) i a la seva desembocadura a Torroella de Montgrí (entre els 2,64 i els 4,29 m³/s). Pel que fa al Llobregat, aquest haurà de portar un cabal a la sortida de la Baells entre els 0,6 i els 0,9 m³/s, mentre que el seu afluent, el Cardener, haurà de dur entre 0,45 i 0,56 m³/s a la sortida de Sant Ponç.

En relació amb el riu la Muga, el seu cabal a Pont de Molins haurà d'oscil·lar entre els 173 i els 259 l/s, mentre que el riu Foix, a la sortida de l'embassament, haurà de ser d'entre 37 i 51 l/s.

La importància dels cabals per a la biodiversitat

Els cabals de manteniment, també anomenats ambientals o ecològics, són el volum d'aigua que es deixa de manera constant en el riu, amb l'objectiu de garantir el bon funcionament dels ecosistemes vinculats al medi hídric. Per tant, aquest cabal ha de ser compatible amb la resta de demandes ordinàries dels cursos fluvials, com són els usos domèstics, els industrials i els agrícoles.

A Catalunya, la determinació i la implantació d'aquests cabals es fa separatament per als dos àmbits de planificació hidrològica existents: les conques internes de Catalunya (CIC) i la part catalana de les conques de l'Ebre i la Garona. L'Agència Catalana de l'Aigua té plenes competències per establir i implantar un règim de cabals de manteniment a les conques internes.

En canvi, a les conques catalanes de l'Ebre i la Garona, l'ACA realitza els estudis necessaris, el càlcul i la validació de cabals de manteniment amb els mateixos criteris que es fa a les conques internes, per tal d'obtenir uns cabals de manteniment coherents per a tot Catalunya, que transmet a l'organisme de conca competent (Confederació Hidrogràfica de l'Ebre) per a la seva implantació.

El riu Ter aigua avall de la presa de Susqueda.

Incorporació de propostes

Durant el procés de configuració de la planificació hidrològica, previ a la seva aprovació, es va dur a terme un procés de participació per àmbits amb l'objectiu de detectar possibles problemàtiques i plantejar l'adopció de solucions i mesures. Un primer esborrany del pla es va posar a informació pública, amb l'objectiu que totes les parts interessades poguessin consultar les mesures i fer noves propostes. A partir de les al·legacions rebudes, es van incorporar noves mesures respecte els cabals ambientals, com l'obligatorietat de fixar un cabal en els trams finals dels rius Llobregat i Muga.

Espais participatius com la Taula del Ter han servit per la implantació de cabals ambientals en diversos trams del riu, escoltant i incorporant algunes de les peticions de les entitats en aquest àmbit.

El pantà de Foix alliberant aigua.

Evolució del Pla sectorial de cabals de manteniment

Les mesures previstes en el Pla de gestió (PGDCFC) actualment en vigor sobre l'aplicació de cabals ambientals en tots els rius de les conques internes s'han fet a partir del Pla sectorial de cabals de manteniment, aprovat pel Govern català l'any 2006 i basat en rigorosos estudis científics en què es definien els cabals que haurien de respectar-se en els rius per garantir un bon estat dels ecosistemes.

L'actual planificació hidrològica catalana contempla una aplicació gradual i progressiva - establint les dates temporals i els valors concrets- dels cabals ambientals previstos en

el pla sectorial. D'aquesta manera, s'analitzarà la repercussió dels cabals ambientals aplicats i, en cas que no es detecti una millora consistent i continuada en l'estat dels ecosistemes fluvials, s'estudiarà la possibilitat d'incrementar els cabals ambientals.

Aquest futur increment, tal i com es descriu al Pla, hauria d'anar acompanyat de mesures d'aportació de nous recursos que permetin salvaguardar les garanties dels abastaments. És important destacar que per primera vegada a Catalunya es fixen cabals de manteniment d'obligat compliment pels aprofitaments existents.

El riu Llobregat al seu pas per Gironella

INCINERACIÓ DE RESIDUS

El dissabte, 19 de maig, es va realitzar a Sant Vicenç dels Horts una manifestació contra la incineració de residus a la fàbrica de Ciments Molins.

El gener d'enguany aquesta empresa va obtenir de la Generalitat un permís per incrementar de les 5.000 a les 20.000 tones/any la incineració de neumàtics.

Des de la Coordinadora Catalana contra la Incineració de Residus ens han fet arribar un enllaç al web de Marea Blanca Catalunya –Plataforma unitària en defensa de la Sanitat Pública a Catalunya on hi ha penjat un manifest redactat l'any 2009 per un equip de treballadors de la salut pública on alertaven del perill per a la salut de les persones les activitats d'incineració de residus.

A continuació reproduïm la nota introductòria de l'informant i el mateix manifest.

Marea Blanca Catalunya

Plataforma unitària en defensa de la Sanitat Pública a Catalunya.

SALUT ÉS VIDA, SALUT ÉS TOT: Incineració de residus, medi ambient i salut humana

14 abril 2018 - Enric Feliu

L'any 2009 un important grup important de professionals de la Salut (més avall podreu llegir tota la composició del grup) van voler expressar la seva preocupació per l'estratègia de incineració dels residus.

Però a dia d'avui el tema segueix vigent. I ara, per exemple, denuncien a la fiscalia l'elevada contaminació a l'entorn del Fòrum AireNet i es demana auditories de la planta Tèrsa.

Per això volem recuperar aquest text:

1. La incineració de residus és defensada per algunes persones, institucions i grups d'opinió argumentant la seva capacitat de produir energia a partir de la combustió (valorització energètica), de fet, però, la incineració transforma els residus en gasos, aigües contaminades, cendres (partícules en suspensió) i escòries; aquests productes resultants són més tòxics que els residus originals, és a dir, la incineració no "elimina" els residus sinó que els concentra. La denominació més pertinent hauria de ser "planta d'incineració amb recuperació parcial d'energia", considerant el baix rendiment establert a la Directiva Marc de Residus, comparable al d'una planta tèrmica de carbó. No sembla doncs ambientalment correcte considerar aquesta energia com a "font renovable".

2. Els productes o residus resultants de la incineració es poden dispersar pel medi: l'aire, el sòl i l'aigua i, a través d'aquest mitjà, arribar als aliments i les persones. Les cendres dels filtres s'han de dur a abocadors de residus perillosos. La normativa vigent permet la utilització de les escòries en la fabricació de ciment o en obra pública, tot i que no es controlen les dioxines, furans i altres compostos orgànics persistents (COPs). La incineració també genera aigües contaminades dels sistemes de rentat de la depuració de gasos que hi ha tractar.

3. Aquests productes resultants de la incineració contenen: partícules en suspensió, moltes d'elles de mida molt petita (ultrafines) que passen fàcilment als pulmons i allà s'absorbeixen a la sang, entre aquestes partícules cal destacar els metalls pesants, compostos orgànics volàtils, dioxines i furans, diòxids de sofre, monòxid i diòxid de carboni i altres compostos transportats per aquestes partícules. Molts d'aquests productes són tòxics, i tenen efectes cancerigens i teratògens, fins i tot a baixes concentracions, per causa de la bioacumulació.

Tot i que les noves incineradores incorporen millores tecnològiques en els sistemes de retenció de partícules i contaminants, cal tenir present que, independentment de la tecnologia adoptada (de graelles, de llit fluiditzant, de tambor rotatori, ...) es produeixen inevitablement milers de substàncies contaminants; que només el 10-20% són conegudes.

La seva formació depèn, entre d'altres, del material que es destina a la combustió, de la temperatura registrada i de la mescla totalment casual de les substàncies en els forns. Des d'aquest punt de vista els residus febrer municipals poden ser els més perillosos per l'extrema heterogeneïtat que els caracteritza.

4. Aquests riscos per a la salut i el medi es poden reduir però no es poden "eliminar" del tot. Els dispositius de control de la contaminació de tots els processos d'incineració, capturen i concentren els contaminants però no els "eliminen" i així, encara que no hagués incidents en aquests dispositius, els contaminants són transferits a altres mitjans. Encara que s'utilitzi la millor tecnologia de filtrat i depuració sabem que hi pot haver ruptures i accidents, i més a mesura que la instal·lació va envellint.

Hi ha antecedents suficients que han comportat abocaments greus de contaminants a l'atmosfera. D'altra banda, la gestió dels residus tòxics que es produeixen és complexa i també pot ser font de dispersió de la contaminació al medi i les persones.

5. Existeix una contradicció entre el desenvolupament del Pla per a la millora de la qualitat de l'aire a la Regió Metropolitana de Barcelona (una àrea d'actuació de 40 municipis amb 73 mesures) que té per objectiu la reducció de la contaminació atmosfèrica, sobretot de partícules i d'òxids de nitrogen presents en concentracions per sobre dels nivells fixats per les directives de la Unió Europea, i la proposta d'augmentar la quantitat de residus municipals destinats a incineració que fa el "Programa Metropolità de Gestió de Residus Municipals 2009-2016" (PMGRM). Aquest Programa vol augmentar la incineració dels residus actuals generats d'un 13% (incineradora de Sant Adrià) a un 45% (nou incinerador de 450.000 tm / any) el que implicaria un important augment de les partícules i contaminants en suspensió a l'atmosfera.

Manifestem la nostra preocupació per la voluntat manifestada per la proposta del Pla de Residus de cremar residus també a les grans fàbriques productores de ciment existents a la zona metropolitana (Montcada i Reixac; Sant Feliu de Llobregat; Sant Vicenç dels Horts i Vallcarca).

6. Actualment existeix una àmplia experiència amb altres models de gestió de residus municipals que disminueixen significativament els riscos per a la salut i el medi i són més sostenibles: la minimització en origen (d'envasos, bosses de plàstic, etc.), la reutilització, la classificació en origen, la recollida selectiva, el reciclatge de qualitat, el compostatge i la recuperació energètica mitjançant digestió anaeròbica de la matèria orgànica. Aquest model redueix les necessitats de matèries primeres, estalvia energia, minimitza els efectes sobre el clima, els efectes negatius sobre la salut i el medi, no té els elevats costos d'inversió i manteniment de la incineració i per contra crea molts més llocs de treball. Això sí, no és el camí "fàcil" de les solucions de final de canonada, sinó que impulsar amb decisió aquesta nova cultura a tota la població i superar les dificultats.

7. Pensem que la incineració no ha de coexistir ni ser complementària amb els models preventius. Si invertim elevades quantitats en plantes incineradores haurà d'amortitzar i cremar residus en la seva màxima capacitat. El PMGRM proposa incinerar 750.000 tones / any, a més d'utilitzar residus

"Preparats" en els ecoparcs com a combustible en les cimiteres. En 2008 en aquesta àrea metropolitana es van generar 1.633.284 tm de residus municipals (1,42 kg / hab / dia), es van recollir selectivament 542.734 tm, la resta es va tractar als ecoparcs, es va cremar o es va dur avertederos. Es va recollir selectivament (no reciclar) el 45% del vidre, el 2l, 8% del paper, el 11% dels envasos i el 25% de brossa orgànica. Multiplicar per tres el volum de residus incinerats resulta del tot contradictori amb l'estratègia de seguir avançant en el model de reduir, reutilitzar i reciclar.

8. Com a professionals de la salut, compromesos amb els principis de la promoció i la prevenció de la salut, volem manifestar la nostra preocupació per l'estratègia de incineració dels residus, ja que sempre suposa l'emissió a l'atmosfera de substàncies tòxiques. Igualment ens manifestem a favor d'un enfocament preventiu que posi tot l'esforç polític i social en la reducció, la reutilització i el reciclatge, més saludables i més sostenibles socialment i econòmicament.

Barcelona, juliol de 2009.

Josep Martí-Valls. Doctor en medicina. Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris. (CAPS)

Carme Valls. Metgessa. Presidenta del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris. (CAPS)

Helena Fusté. Biòloga. Medi Ambient. Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris. (CAPS)

Joan Benach. Doctor en Salut Pública (Johns Hopkins). Professor Titular de la UPF.

Eduard Rodríguez-Farré. Doctor en Medicina. Professor d'Investigació a l'Institut d'Investigacions Biomèdiques de Barcelona IIBB-CSIC. Cap del Grup de Neurotoxicologia Ambiental de CIBERESP.

Miquel Porta. Doctor en Medicina. Epidemiòleg. Cap de la Unitat d'Epidemiologia Clínica de l'IMIM i Catedràtic de Medicina Preventiva i Salut Pública de la UAB abril

Manolis Kogevinas. Doctor en Medicina. Co-director del Centre de Recerca en Epidemiologia Ambiental (CREAL) i Catedràtic de Medicina Preventiva Universitat de Creta.

Francesc Macià. Epidemiòleg. Cap de la Unitat de Prevenció i Registre de Càncer. Hospital del Mar.

Ferran Morell. Doctor en Medicina. Cap de Servei de Pneumologia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron

Andreu Segura. Doctor en Medicina. Epidemiòleg. Professor Associat de Salut Pública de l'la UPF

Salvador Moncada. Doctor en salut pública. Institut Sindical de Treball, Ambient i Salut (ISTAS).

Àfrica Raventós Canet. Pediatre, CAP La Rambla, Sant Feliu de Llobregat

Rafael Abad Rigola. Dr medicina de família i comunitària, CAP La Rambla, Sant Feliu de Llobregat.

Juan Antonio Ortega García. Dr en medicina, Unitat de Salut Mediambiental Pediàtrica, Hospital Universitari Verge de l'Arrixaca, Múrcia)

Júlia Garcia i Castell, Dra en medicina, Servei d'Anatomia Patològica, Hospital de Sagunt, València).

Josep Ferris i Tortajada, Dr en medicina, Unitat de Salut Mediambiental Pediàtrica Unitat d'Oncologia Pediàtrica Hospital Infantil Universitari La Fe

Josep Malo-Guillén. Pediatre. ABS La Vall del Ges. Torelló

Àngels Company. Metgessa del Treball. Responsable Salut Laboral. DAP Costa de Ponent. I CS

Lucia Artazcoz. Metgessa especialista en salut pública. Membre del CAPS

Enric Domènech. Metge Especialista en Medicina Familiar i Comunitària de Granollers

Joan Padrós Bou .Metge internista. Hospital General de Granollers

POLL DE DUC A COLLSEROLA

Ens fem ressò d'una informació publicada butlletí dels parcs de la Diputació, procedent del Parc Natural de la Serra de Collserola, sobre la localització d'un poll de Duc, que va portar al Centre de fauna de Torreferrussa i que fou, posteriorment, re-introduït en un altre niu de Duc.

16/05/2018

**Gràcies al treball conjunt dels diferents tècnics implicats
Alliberament d'un pollet de duc localitzat a Collserola**

Pollet de duc. Autor: EBC-Biologia

L'exemplar de duc (*Bubo bubo*) va ser alliberat a un espai natural proper a Collserola mitjançant la tècnica de l'adopció silvestre o Fostering.

El pollet va ser localitzat per uns visitants del Parc que el van portar fins al Centre de Fauna de Torreferrussa. Allí, els tècnics del Centre van aconseguir que recuperés pes i millorés ràpidament. Un cop recuperat, i gràcies a l'assessorament i treball de l'Equip de Biologia de la Conservació de la Universitat de Barcelona, es va procedir alliberar-lo al medi mitjançant la tècnica de l'adopció silvestre o Fostering.

Aquesta tècnica consisteix a deixar-lo en llibertat amb uns nous progenitors adoptius que ja tinguin pollets d'una mida semblant. L'individu adoptiu és

alimentat pels adults durant tot el període d'emancipació, que dura uns quatre mesos, fins que té capacitat per a marxar del niu.

Cal destacar la importància del treball conjunt entre els visitants de la serra, els guardes i biòlegs del Consorci del Parc Natural de Collserola, els tècnics i veterinaris del Centre de Recuperació de Fauna de Torreferrussa i els investigadors de l'Equip de Biologia de la Conservació de la Universitat de Barcelona. El seguiment conjunt de l'evolució de l'individu ha permès posar-lo en llibertat de manera exitosa.

La causa de l'abandonament per part dels adults es desconeix, però es tracta d'un comportament estrany en aquesta espècie, ja que el duc -igual que molts altres ocells- alimenten els pollets encara que hagin caigut o s'hagin allunyat del niu.

L'anàlisi posterior del lloc on s'ha localitzat el niu abandonat fa pensar com una possible causa l'alta freqüentació de l'espai. La presència, a més, d'un amagatall furtiu per a fer fotografies, fa deduir que els adults van abandonar la zona degut a l'alt grau de molèsties que patien. Aprofitem per recordar que la fotografia de fauna salvatge en el medi natural està regulada per llei i necessita d'autorització expressa.

El duc (*Bubo bubo*) és el rapinyaire nocturn més gran. Se'l reconeix pels seus ulls grossos i de color taronja i pels dos plomalls que té al cap i que recorden unes orelles. A Collserola és un nidificant escàs. Des de l'Estació Biològica del Parc Natural es fa el seguiment anual de les parelles reproductores i de l'èxit reproductiu.

Podeu llegir la història completa d'aquest duc al web de l'Equip de Biologia de la Conservació de la Universitat de Barcelona en aquest enllaç.

<https://www.ub.edu/biologiaconservacio/perippecies-poll-duc-collserola/>

38a FESTA DE LA CIRERA A TORRELLES DE LLOBREGAT

El 2 i 3 de juny es celebra a Torrelles de Llobregat la Festa de la Cirera en la 38a edició. Reproduïm un fragment de la nota de premsa de l'Ajuntament.

El pròxim cap de setmana, 2 i 3 de juny, se celebrarà al poble la 38a edició de la Festa de la Cirera, una celebració popular que barreja diversió i tradició i que inclou un dels mercats més grans de venda de cireres de la zona de Barcelona. La Cooperativa de Pagesos preveu vendre entre 1.500 i 2.000 quilos de cireres conreades al poble. El municipi espera també la visita d'aproximadament 6.000 persones d'arreu, que s'aproparan a gaudir de la gran varietat d'activitats: Mercat de Cireres, Fira d'artesanía i productes locals, Mostra d'arts i oficis, zona de Barraques, Exposicions i l'11a Ruta Gastronòmica.

"En definitiva, volem que sigui un cap de setmana d'alegria,

diversió i gaudi per a tothom", ha afegit el tècnic de Cultura Xavier Navarrete.

PROTECCIÓ DEL CORAL VERMELL

Mentre Medi Natural de la Generalitat va establir, enguany, una moratòria en la concessió dels permisos d'extracció de Coral vermell a la costa catalana, el Ministeri corresponent de l'estat espanyol en va seguir concedint a les aigües on hi té competències.

A banda del conflicte de competències entre administracions, el Consell de Protecció de la Natura ha fet públic un acord demanant la retirada dels permisos de recol·lecció.

A continuació reproduïm el comunicat emès per Ecollogistes de Catalunya.

DECLARACIÓ DE SUPORT PER ATURAR L'AMENÇA AMBIENTAL DE LES EXTRACCIONS DE CORALL A LA COSTA CATALANA

Les entitats membres de la Federació Ecollogistes de Catalunya (EdC) alertem sobre la greu amenaça ambiental que comporten les autoritzacions per a l'extracció i venda de corall a la costa catalana atorgades pel "Ministerio de Agricultura i Pesca, Alimentación y Medio Ambiente" (MAPAM) de l'estat espanyol.

Les autoritzacions donades mitjançant l'ordre APM/1101/2017 deixen oberta l'extracció de corall vermell des de la zona del cap de Begur fins a Arenys de Mar durant dos anys. Aquest fet dificulta la gestió de la suspensió temporal per 10 anys de l'activitat de pesca de corall vermell que té establerta la Generalitat d'acord amb l'Ordre ARP/59/2017 en les aigües on hi té competències.

L'acord del Consell de Protecció de la Natura d'aquest mes de maig sobre la conservació del corall vermell a Catalunya i la supressió de llicències per extreure'l esdevé una alerta molt documentada i aporta una proposta d'actuació per fer front en aquesta agressió contra el manteniment i recuperació dels ecosistemes marins com a bé natural comú.

Ecollogistes de Catalunya s'adreça als mitjans de comunicació i al poble català per demanar que s'informi sobre aquesta problemàtica i es posin en pràctica les demandes que inclou l'acord del CPN, màxim òrgan consultiu del Govern i les institucions catalanes que vetlla per la protecció de la natura.

Ecollogistes de Catalunya,
Catalunya, maig 2018

LINX IBÈRIC A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Els Agents Rurals han fet públic la detecció d'un exemplar de *Lynx pardinus* a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'han fotografiat i identificat amb el collar numerat que porta. És un exemplar que es va alliberar a la vall del Guadiana, a Portugal.

A continuació reproduïm una informació publicada al digital El món.cat.

Detectat un linx ibèric a l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Es tracta de la primera vegada que apareix aquest animal a Catalunya des de principis del segle XX

Redacció 31/05/2018

Membres dels Agents Rurals van observar i fotografiar el passat 29 de maig un exemplar de linx ibèric (*Lynx pardinus*) a l'àrea metropolitana de Barcelona, en un operatiu de recerca executat arran de diversos avisos d'albiraments d'aquest animal a la zona.

A partir de la imatge, tècnics del Servei de Fauna i Flora de la Generalitat han pogut identificar l'animal, gràcies al collar emissor que duïa, i a la col·laboració dels experts dels programes de reintroducció d'aquesta espècie a la Península Ibèrica, així com als responsables del projecte Iberlince.

Es tracta de Litio, un mascle alliberat el 2015 a Portugal. Va néixer el 2014 al centre de cria en captivitat del Acebuche, a Huelva, i capturat de nou el 5 de maig del 2016 a la finca Gibraleon (Huelva), després d'observar mancances en la seva adaptació al medi. Així, va ser traslladat al Centre de Recuperació d'Espècies Amenaçades (CREA) de Huelva, perquè presentava signes de debilitat. Un cop recuperat, es va tornar a alliberar a Portugal, al Vale do Guadiana, i pocs dies després la senyal de GPS que emetia el seu collar es va perdre.

Ara, la Generalitat estudia la seva captura, atès que es troba en un emplaçament inadequat per garantir la seva seguretat, a prop d'infraestructures viàries i nuclis urbans. Així, amb el suport d'un equip tècnic i veterinari del projecte Iberlince, es localitzarà l'animal per via terrestre, amb un receptor de senyal, i, si no és possible, amb altres mitjans.

Es tracta de la primera vegada que es detecta la presència d'un linx ibèric a Catalunya des de principis del segle XX.

El projecte Life Iberlince, en el qual participen Portugal i Espanya (Extremadura, Castella-la Manxa, Múrcia i Andalusia) pretén recuperar la distribució històrica de l'espècie mitjançant la reintroducció. Amb els treballs

de conservació desenvolupats s'ha aconseguit passar de 94 exemplars el 2002 a 589 en l'últim cens de 2017.

CALENDARI DE REUNIONS DE L'ANT

Dilluns, 18 de juny, a les 21 hores, a can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dilluns, 18 de juny, a les 21,30 hores, a can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l'ANT són obertes a la participació de tots els membres de l'associació, amb veu i sense vot.

Les reunions del grup d'ornitologia són obertes a la participació de totes aquelles persones que tinguin interès en el món de les aus.

ACTIVITATS DE L'ANT

Diumenge, 10 de juny, a les 17 hores, a la plaça de l'Església. **Passejada per observar els ocells del nostre entorn.** Cal avisar de l'assistència. T. 93 689 03 66.

Diumenge, 17 de juny, a les 21 hores, a can Sostres. **Cens d'aus nocturnes.** Sortida de camp del grup d'ornitologia per detectar les aus nocturnes. Oberta a tothom.

Dissabte, 30 de juny. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies corresponents al mes de juny del **17è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus.** Podeu demanar de rebre les fotografies a l'encarregat del concurs Sergi Sales, a l'adreça electrònica salessergi@gmail.com

ALTRES ACTIVITATS

Diumenge, 3 de juny, de les 10 a les 12 hores, a Torredembarra. **Sargantanes de les dunes.** Visita guiada gratuïta per descobrir les sargantanes de la platja natural dels Muntanyans de Torredembarra, Creixell i Roda de Barà. Observarem els rastres d'aquest rèptil per descobrir-ne la presència a la platja. Coneixerem una mica la seva biologia, els seus costums, com s'adapta al medi per sobreviure... L'etòloga Mar Figueras descobridora de l'efecte barrera de les passeres de fusta a les dunes, conduirà la visita guiada. Amb una mica de sort es podran observar alguns individus de la rara sargantana cua-roja per la qual aquesta platja és el seu límit septentrional en la seva distribució mundial, havent desaparegut al nord i distribuint-se fins les costes africanes. Ens trobem a les 10 del matí a Cal Bofill, a l'extrem nord del passeig marítim, just abans del club marítim de Torredembarra. Cal inscripció prèvia. Organitzada pel Gepec. T. 977331142. www.gepec.cat

Divendres, 8 de juny, de les 19,30 a les 21,30 hores, a la seu de Depana (Sant Salvador, 97 de Barcelona). Documental **'Desierto líquido'** i xerrada. Documental imprescindible que analitza el problema de la sobrepesca amb totes les conseqüències econòmiques, socials i ambientals que això implica. Gravet a Espanya, Mauritània i el Senegal, 'Desierto Líquido' ens fa un dur però realista retrat de les múltiples dimensions del conflicte. Comptarem amb l'assistència d'un dels directors.

Organitzat per DEPANA. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Dissabte, 9 de juny, al Ripollès. **Flora de muntanya a la Coma d'Orri (Setcases).** Un any més aprofitem l'inici de l'estiu per gaudir del moment àlgid de les floracions de muntanya. Us convidem a compartir amb nosaltres una excursió, una mica llarga, durant la qual podrem recórrer diversos ambients de muntanya. En el recorregut tractarem d'identificar les espècies més remarcables que anirem trobant i envoltats per un paisatge excepcional de la conca alta del riu Ter, al Ripollès. Organitzat per DEPANA. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Dimarts, 19 de juny, a les 9 del matí, a Molins de Rei. **Caminada "Del Baix al Vallès fent Escletxes".** Iniciarem el recorregut a on el vam deixar en la darrera sortida, a Molins i l'acabarem a Valldoreix. Organitzat per DEPANA. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

POLLS CAIGUTS DEL NIU I ANIMALS FERITS

Als membres de l'ANT sovint ens demanen consell sobre els casos de polls caiguts del niu o animals ferits. En el cas de joves que comencen a volar és millor no tocar-los del lloc on són, generalment encara són atesos pels pares. Si estan en un lloc no recomanable on poden ser depredats per gats i gossos o poden ser víctimes d'accident, només cal posar-los en un lloc elevat on estiguin fora de risc.

En cas necessari es pot trucar al telèfon **93.574.00.36** del servei central dels agents rurals que el passarien a recollir, o bé portar-lo al Centre de Recuperació que tingueu més a prop.

En l'últim cas consultat la persona col·laboradora va informar de que, a proposta del centre de recuperació, havia dipositat l'exemplar a l'Hospital Veterinari Molins, a Sant Vicenç dels Horts, que és obert les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, on passen a recollir-los els agents rurals. Donem l'adreça d'aquest centre privat perquè és el lloc més a prop on es poden deixar.

HOSPITAL VETERINARI MOLINS

Polígon Industrial Molí dels Frares, Carrer B, Nau 27, a prop de la Comissaria dels Mossos d'Esquadra.

08620-Sant Vicenç dels Horts hospital@hvmolins.com T. 936685753

Els centres següents pertanyen al Departament de Medi ambient de la Generalitat de Catalunya. Disposen de tot el necessari per a la recuperació i, si és possible, s'encarreguen de la seva posterior reintroducció.

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE TORREFERRUSSA

Crta. Sabadell / Sta. Perpètua Km 4,5

08130 Sta. Perpètua de Mogoda (Barcelona) – Tel.- 935600052

CENTRE DE RECUPERACIÓ DE VALLCALENT

Camí de Vallcalent, 63

25003 Lleida – Tel.- 973267990

CENTRE DE RECUPERACIÓ DEL PARC NATURAL DELS AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ

Mas del Cortalet – 17486 Castelló d'Empúries (Girona) Tel.- 972454222

CENTRE DE RECUPERACIÓ DEL PARC NATURAL DEL DELTA DE L'EBRE

Plaça 20 de maig s/n - 43580 Deltebre (Tarragona) – Tel.- 977489511

MAPA D'ACCÉS A TORREFERRUSSA

